

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Disputationes Chirurgicæ Selectæ

Haller, Albrecht von

Lausannæ, MDCCLV.

VD18 90538889

Vorwort

urn:nbn:de:gbv:45:1-16577

P R Æ F A T I O.

Aliquoties jam mentionem fecimus in præmissis dissertationibus oculo-
setacei non modo in nucha ponendi, tanquam loco maxime consueto,
sed & per lobos auricularum trajiciendi, tanquam præstantissimi contra va-
rios rebelles oculorum affectus remedii. Quin imo imperrime denum [a] pu-
blice fidem obstrinximus nostram, de audaci ac insolita illa in nostris terris
chirurgia, setaceo nempe per ipsum oculi bulbum transversim ducendo plura
differendi. Fidem itaque datam nunc liberabimus & de triplici hoc setaceo pau-
ca strictim afferemus.

Sed objiciet fortasse nonnemo satis speciose: primum setacei genus in nucha
lippis atque tonsoribus notum esse ac tritissimum: alterum ignobile nec tantis
laudibus dignum videri: tertium à temeritatis ac barbariei nota vix posse vind-
dicari: cuncta vero gravissima potius esse tormenta, quam remedia, aut ta-
lia certe remedia, quæ morbis sint pejora.

Ita est! Doctrinam de setaceis celeberrimi plures viri, omnis ævi, omnium
nationum, paucis exceptis, uno ore, ventilaverunt [b], quin exhaustisse vi-
dentur. Sed ideo tamen in tractatione nostra de morbis & operationibus oculo-
rum nec mentem, nec calamum effugere nostrum debet; quod alii jam olim
dixerunt, quidni licebit opportuno repetere loco? Licebit non minus illustra-
re, corrigere, atque magis magisque perficere vel quotidianas diuque receptæ
metodos. Id quod circa hoc quoque thema faciemus, tantoque, quod spera-
mus, commendatius, quod de setaceis auricularum rarissime incidat mentio a-
pud auctores, de setaceo autem ipsius oculi plane nulla, quantum nobis mini-
mum constat.

Ignobilitas quæ affingitur setaceo, nihil nos moratur quidquam. A fine,
præsertim obtento, laudabili metiendum est operationis chirurgicæ pretium. Sa-
nitatis vitæque profecto bonus odor est, (ut per parodiam illius ab Imperatore
Flavio Vespasiano dicti loquamur) e remedio quolibet. Vilitatem mediæ largissime
compensat, evehitque convalescentia.

Audaciam vero, quæ medico, chirurgove, à vesana temeritate remotam,
exprobrat, in gordios chirurgie nodos, nec capit, nec solvet unquam; sed vel
nodum in scirpo querere, vel, non servando eum, quem potuisset servare,
merito videbitur occidisse.

Neque obstat: durum, dolorificum, anceps esse remedium; quod enim uni-
cum superest, id satis tutum, satisque censendum est commendabile. Haud diffi-
temur, non omnes capere hoc verbum & mollitiem nostri seculi pedibus manibus-
que

[a] Præsid. disput. de empyesi oculi p. 17. § 16.

[b] Data opera de setaceis commentati sunt G. W. Wedelius, Mezgerus, Severi-
nus, Horstius, Fabricius Hildanus &c.

que refragari efficaci, que vocatur, medicina, pluresque longis e morbo doloribus male confici, quam semel ex operatione chirurgica fortiter dolere & dehinc feliciter brevique liberari, atque restitui.

Sed ne præstituta brevitatis limites statim in limine transiliamus, ad rem!
Faxit DEUS feliciter!

§. I.

Setaceum à seta, setivæ dicitur porcinis, quas olim per cutem, acuto instrumento perforatam, trajecerunt, pro fluxu purulento excitando & per aliquod tempus conservando.

Unde setaceum sumitur l. pro ipso tali traducto corpore peregrino, sive setis, l. filis xylinis, sive ex alia constante materia; l. pro ipsa hac operatione chirurgica, in toto complexu suo; l. pro ipso, quod hinc efficitur, ulcere, duobus instructo orificiis. *Germanis* audit *ein Haar-seyl, eine Schnur, ein Haar-seyl ziehen*: *Gallis* *un seton*.

Differt à fonticulo, quod hic uno saltem, rotundo orificio hiet, & in profundum magis, quam latum, extendatur, conservata ejusdem cavitate per inhærens jugiter corpusculum sphaericum.

§. II.

Locus, cui setaceum applicari solet, ordinarius est in *nucha*; per *suras* trajectum sustulisse ischiadem meminit Riverius [c]. *Scrotum* in curatione hydroceles radicali vid. Heisteri chirurg. &c. [d] *intestinum rectum* in fistula ani, juxta Hippocr. [e]: passim vero alia quæcumque cutaneæ & musculosæ partes vulnere aut ulcere profundiore, sinuoso, impuro, fistulaque obsessæ. In mulo-medicina variis oculorum equi affectibus opponunt maxime setaceum e frusto corii oblongo, l. radice hellebori albi &c. trajectis, probe *angulum maxillæ* inferioris, & locum subtus jacentis glandulæ parotidis: nobis ad affectus oculorum humanorum celebratur setaceum in *lobis auricularum*: & denique per ipsum *oculi bulbum* transversim ductum. Agemus jam speciatim de setaceo *nuchæ*, *auricularum* & ipsius *oculi*.

§. III.

Instrumenta & *media*, quibus perfici hæc operatio setacei in *nucha* primi-

[c] Riverius. Cent. 2. obs. 100.

[d] L. Heister. chirurg. Latin. cap. de hydrocele §. 3. p. 848.

[e] Hippocr. Libro de fistulis.